

Regeringskansliet
Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

LRFs yttrande över ökad tydlighet, stärkt samverkan – förutsättningar för framtidens utvecklingspolitik (SOU 2025:85)

Lantbrukarnas riksförbund, LRF, tackar för inbjudan att lämna synpunkter på utredningens delbetänkande. LRF är en medlemsorganisation som verkar för utveckling av företag och företagare med jord, skog, trädgård och landsbygdens miljö som bas. LRF har 120 000 medlemmar, varav hälften själva driver företag.

LRFs ståndpunkter

Utredningens analys kommer att utgå från att staten och regionerna har ett delat ansvar för det regionala utvecklingsarbetet, och tycks inte föreslå några ingripande förändringar i vare sig de uppgifter som regionerna har enligt lagen om regionalt utvecklingsansvar eller i indelningen i län eller kommuner. LRF har inga invändningar mot detta förhållningssätt.

Vad gäller för- och nackdelar med att utforma ett enda politikområde, dvs att slå ihop landsbygdspolitiken och den regionala utvecklingspolitiken, finns det precis som utredningen anger både för och nackdelar med detta. Det är bra att utredningen lyfter **riskerna med att landsbygden hamnar i skymundan** vid en hopslagning till ett enda gemensamt politikområde. LRF delar bedömningen och det finns en risk att man prioriterar stadsbaserad tillväxt framför frågor som rör landsbygdens näringsliv och civilsamhälle. LRF vill därmed uttrycka starkt stöd för den bedömning utredningen gör på sidan 150; "Landsbygdenas förutsättningar och behov behöver få större utrymme i såväl den nationella som regionala politiken."

Utredningen problematiserar på sidan 155 genomförandet av landsbygdspolitiken och skriver om den "på senare år närmast obefintlig finansiell ram". LRF vill i det sammanhanget påpeka att det är viktigt att inte ställa kostnaderna för en tryggad livsmedelsförsörjning mot kostnaderna för landsbygdspolitik. Det är lätt hänt då de historiskt hanterats under samma budgetrubrik. Båda politikområdena är viktiga och det är av stor betydelse att de båda får ändamålsenlig finansiering.

Det försämrade säkerhetspolitiska läget och den gröna omställningen inklusive behovet av minerialförsörjning ställer nya krav på flera politikområden. Många av LRFs medlemmar ser med oro på de konsekvenser utvecklingen för med sig gällande **den grundlagsstadgade rätten att äga och bruka mark**. Om en gemensam territoriell politik ska kunna utformas behöver man säkerställa att inte det regionalpolitiska tillväxtperspektivet tränger ut individuella rättigheter. På samma sätt behöver man säkerställa att nationella mål om till exempel **livsmedelsproduktion** fortsatt ges prioritet.

LRF skulle gärna se ett omtag i den territoriella politiken för att tydliggöra och underlätta för samverkan i utvecklingsfrågor som spänner över flera regioner eller hela landet. Det finns nämligen en risk att branscher som är små i varje region inte får genomslag någonstans. Ett område som väl exemplifierar detta är **kompetensförsörjning**. I flera fall ansvarar regionerna för naturbruksgymnasie- och YH-utbildningar inom de gröna näringarna, men tyvärr finns generella problem med kompetensförsörjning till dessa näringar. Det finns ofta underlag för utbildningar på nationell nivå, men inte på regional vilket innebär att utbildningsmöjligheter helt saknas, något som bromsar utvecklingen i branschen. En fortsatt analys av utvecklingspolitiken får inte ignorera dessa regionöverskridande utmaningar.

LRF vill även rikta uppmärksamhet till de samverkansformer som finns mellan närliggande kommuner, ofta inom en region eller en del av en region (tex Skaraborgs kommunförbund). Dessa samarbeten har blivit viktigare över tid, och kan vara väldigt bra om de innebär att kunskapen om lantbruket blir bättre. Samtidigt förekommer det att kommuner blir mindre benägna att diskutera frågor med LRF och LRFs medlemmar om de hanterats i sådana samarbeten. Till exempel kan det vara svårare att diskutera avgiftsnivåer, trots att dessa enligt lagstiftningen ska återspegla den faktiska kostnaden i respektive kommun och inget annat. Ett medskick till utredningen är därför att om det bedöms relevant även inkludera en diskussion om dessa samarbetens roll i helheten.

Utredningen bedömer vidare att det behövs en **tydlig ansvarsfördelning** inom den territoriella politiken, och att en tydligare beslutslogik behöver utformas. LRF delar utredningens bedömning i dessa delar. För den enskilda företagaren är det viktigt att den offentliga verksamheten är utformad på ett sätt som inte skapar onödiga hinder för att utveckla verksamheten. LRF stödjer att man i nästa steg tydliggör vilka roller de olika aktörerna har, och säkerställer att aktörerna samverkar inom ramen för dessa. Ett näringsfrämjande perspektiv och **kontinuerlig regelförenkling** bör vara vägledande i det konkreta arbetet.

LRF konstaterar att sedan delbetänkandet publicerades har EU-kommissionen lagt förslag till långtidsbudget för EU för perioden 2028-2034. En av de större förändringarna är förslaget om att föra EU-politiken inom den regional tillväxten och landsbygdspolitiken/ jordbrukspolitiken närmare varandra. Detta är förstås något som behöver beaktas, men det är samtidigt viktigt att de svenska besluten utgår från medborgare, näringsliv och civilsamhälle och inte utformas huvudsakligen för att underlätta för berörda myndigheter.

Stockholm den 6 oktober 2025

Oskar Magnusson
Enhetschef
Enheten för näringspolitisk analys

Sofia Björnsson
Näringspolitisk expert
Enheten för näringspolitisk analys